

# SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

## KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.  
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyuteza 60-ik sz.,  
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel,  
NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre . . . . . 1 frt 30 kr.  
Félévre . . . . . 2 „ 50 „

## Ismét követválasztás.

Még nem halványultak el emlékünkből az utóbbi követválasztás eseményei; még fülünkben a hü-hó, az éretlen gyümölcsöket emlegető, éretlen utcai beszédek, a kő-zimankótól bevert ablakok csörömpölése stb.; a kedélyek, mint a kökényvirágzaskor seprőstől felzavarodott bor még egészen le nem ülepedtek: s ime az áll előttünk, hogy e jelenetek megújuljanak.

Nagy Samu és Petri Ádám államhivatalnokká lett kinevezetésük folytán, új választásoknak nézünk elibe.

Senki sincs, ki őszintebben örülne, mint mi, valahányszor az igazi hazafiúi érdem méltánylás és megjutalmazásban részesül, de vajon nem lehetett volna-e érdemes hazánkfiainak e megjutalmaztatását későbbre halasztani, midőn a felzavarodott kedélyek lecsillapodván, mint a lecsendesedett tó tükre egyetlen redőt sem mutattak, a midőn a pártok nyugodtabb és meggondoltabb hangulattal állottak volna szembe egymással?!

Mi azon nézetben vagyunk: hogy a kormány ilyen formán gondolkozhatott, midőn érdemes honfitársainkat nem habozott kinevezni: miért félnénk Marosszéken és Maros-Vásárhelytt, egy új követválasztás eredményétől? hiszen annyi jóval halmoztuk el a székelység fővárosát, miként nem tarthatunk attól, hogy irántunk akár a szék, akár a város bizalmatlansági szavazatra képes lehetne.

Ehez járul még azon körülmény is, melyszerint a közelebből lefolyt három havi országgyűlés eseményei éppen nem voltak alkalmasak a baloldal sorainak szaporítására; nincs azokban egyetlen mozzanat, mire a baloldaliak büszkének lehetnének.

Két nagy tárgy foglalkoztatta a lefolyt idény alatt képviselőinket.

A válasz-felirati vita alkalmat adott a baloldalnak, újra szőnyegre hozni a közös ügyes intézményt. Új erők léptek a sorompóba. Az erőteljes küzdelemnek nem volt más eredménye, mint az, hogy minden józan gondolkozásu meggyőződhetett; mikép az a delegációs intézmény szükséges rossz, melynek azonban megvan azon érdeme, hogy jelen viszonyaink és körül-

ményeink között jobbal helyettesíteni lehetlen. Épen azért kevés józanságot árul el a „Magyar P.” fiatal publicistája, midőn egy közelebbi cikkében a delegatio dehonestálását tűzte feladatául. Megmondjuk mi, hogyan harcolhat fiatal hazánkfia eredménynyel a delegatio ellen: tanítsa meg a nemzetet, minő más intézménnyel lehetne a delegatiót viszonyaink között célszerűbben pótolni. Ha erre megtanít bennünket, nem csak megdöntötte a delegatiót, de egyszerre a legnagyobb hazánkfiai sorába fog avansziroszni, Deák Ferencz maga letépve fejéről a haza által ajándékozott babérokat, saját kezeivel fogja azokat ifjú halántékaira fűzni. Mindaddig, míg ezt nem cselekszi, az ilyen dehanestálással újra csehgyémántot árul, melynek álfényével rászedheti ugyan a bárgyukat, a bijouteriák ismeretében járatlanokat, de a szakértőket ilyen nyilatkozatra kényszeríti: bizony hamis egy juvelier az a M.(—) A. ur.

A másik fő tárgy, mely a közelebbi országgyűlést foglalkoztatta az alsó bíróságok rendezése volt. Csak a vak nem látja, hogy ezen kérdésben az összes baloldal azon táblabírák utódául mutatta be magát, kik a forradalom előtti időkben, midőn az ősiség eltörlése volt munkában, szörnyen jajveszékelték: hogy vége a magyarnak, ha az ősiség eltörlötetik. Ezen kérdésben a jobboldal lobogtatta a szabadelvűség és előhaladás zászlóját: a baloldal egy perczig sem tudta levetkőzni az ósdiaskodás czopfját.

Még azon vigasztalása sem lehet a baloldalnak: hogy ha már pártját a részrehajlatlan critica józanság és belátás tekintetében el itéli: legalább lovagiaságban feddhetetlen. Örökös szégyenfoltként marad a mai baloldalon, mikép azon brutalitásban, melyet egyik primósa: Irányi Dániel, az igazságügyi miniszter ellen elkövetett, Tisza Kálmán tactus-verésére az egész baloldal a contrát huzta.

Midőn közelebből ezen lovagiatlanságra figyelmeztetnők egy baloldali barátunkat: igazságérzete nem tudott ellene védveket találni; „sajnálatos — úgy mond — hogy pártunkban efélék történnek, de azért nem lehetek hozzá hűtelen, mert én

ellenzékeinek születtem, atyám, nagyatyám is az ellenzék soraiban küzdött.

Helyes-e az ilyen argumentáció?

Még a vallásosok között is kárhozzatjuk az ilyenformán nyilatkozatot: megmaradok vallásomban, mert abban születtem, atyám, nagyatyám is abban találtak vigasztalást. Hiszen, ha őseink, sőt csak nagyatyáink is ez elvet követték volna: ma is fehér lóval áldoznánk erdőkben felgyöngyöző források mellett, Tetzelt utódai ma is szabadon árulnák az indulgentiákat. Midőn Galilei a napnál világosabban bebizonyította; hogy a föld forog a nap körül; ha az akkor és azután élt emberek így okoskodtak volna: megmaradunk eddigi nézetünkben, hogy a nap forog a föld körül, hiszen apáink, nagyatyáink is e meggyőződéssel futották be pályájukat: az emberiség egy nagy igazsággal szegényebb volna.

Engedni a helyesebb okoknak, ez az előhaladás kulcsa vallásban, tudományban s még — a politibában is; e nélkül nem lehetne szó a civilisatióról.

A közelebbi követválasztásnál meglátjuk: ha vajon polgártársaink rögzített előítéletek, vagy a helyesebb okok által engedik-e magukat vezettetni.

Mentovich F.

## Az erdélyi (keleti) vasut „bogja“.

A ki csak valamennyire ismeretes azon völgyekkel, melyeken az erdélyi vasút lényegesebb akadályok nélkül átvonulhat, maig szinte csalhathatlanul természetesnek tartá, hogy a kolozsvár-, fehértvári-, m.-vásárhelyi vasút-vonalok összehálalkozási pontja nem lehet más, mint Gerend. — Mióta a vasúti előmérések, nyomjelzések egyes magán társulatok és a kormány részéről megkezdettek, mindenik ezt nézte ki központnak; az illető miniszterium, által benyújtott törvényjavaslat alapján az országgyűlés is ezt fogadta el s igtatta törvényczikkbe: így tehát Gerend méltán nevezethetett azóta az erdélyi vasút egyik legfontosabb bogpontjának. — Most legközelebből azonban, — midőn a földmunkálatoknak e ponton megkezdése már csaknem küszöbön állt, midőn a gerendi állomáson építendő indóházhoz egy millió téglára, vasúti s más építési anyagokra nézve a szerződés megkötöttet, (többek közt egyik gerendi nagy birtokossal is) egyszerre oly valódi gordiusi-boggá változott a Gerenden átvonulandó vasút s a tervelt indóház kérdése, melyet a felmerült technikai nehézségek s különféle figyelmet érdemlő érdekekkel szemben, hogy miként fog megoldani a magyar kormány, arra igen kíváncsiak vagyunk!

A legutolsó megállapodás szerint a központi indóházak a gerendi új hid felett vonuló térségen kellett volna épülnie, honnan egyik vonal Fejérvár-, másik Kolozsvár-, a harmadik M.-Vásárhely felé ágazandott volna el. — Azonban a gerend-, fejérvári vonalon, Gerend térszomszédságában, Sós-Szt.-Márton nevű helysénél, állítólagosan oly jelentékeny magoslatra akadnak, melyre való fölemelkedése a vasút-vonalnak, túl haladja a megengedhető emelkedési viszonyokat, bevágása pedig tömérdek (!) költségbe kerülne. Ezért legújabbán — felsőbb utasítás nyomán — fedeztek fel az angol társulat működő mérnökei egy olyan ferde vonalat, melyet a Kolozsvár felől jövő vonal az Aranyos völgyéből a Maros völgyébe — mint állítják — kevesebb nehézséggel, és költséggel lenne vezethető. Ez esz ujjonnan felfedezett vonal nem más, mint az így nevezett harasztosi sővénykúttól egy kis patak völgyén át le sz.-kocsárdig egyenesen a Maros völgyébe, mely esetben a főindóház a Sz.-Kocsárd és Sz.-Földvár közötti térségen állapíthatnák meg. — Ez által — mint mondják — egy egész mért-földdel, rövidülne meg a kolozsvár-, fejérvári vonal; mi tagadhatatlanul nem csekély kiadási — megtakarításnak lehetne forrása. De kérdem: nem ugyan annyival nyulik-e meg tül-felől a (már többé nem Gerend-, hanem) sz.-kocsárd-, m.-vásárhelyi szárnyvonal? Elenyésznek-e ez által az Aranyos és Maros folyók összetalálkozása körül létező szővényes helyek, ártéri töltések, az Aranyos áthidalása stb. stb.? Nem ugyanazon társulat épít-e mindkét vonalrész? nem ugyanazon kormány adja a jövedelmi biztosítást mindkét vonalon? Mi szerény vélekedésünk szerint, ha már a sós-szentmártoni iszonyu(?) magaslattal sem áthágni, sem levágni nem lehet (de hát-e legyőzhetlen nehézséget annyi idő óta csak most fedezték fel a társulat hangya szorgalmu, tömérdek praxissal bíró mérnökei? bátorokdám egy a választottnál jobb expedienst, s még rövidebb és könnyebb irányvonalat ajánlani, mely a mostanit megelőzőt magántársulatok részletes tanulmányozásának méltó tárgya volt, s ez a következő:

A mint a kolozsvári-, fejérvári vonal a bócsi hegy alatt furandó alaguton keresztül, a Mezőségnek lassan lejtő és semmi komoly akadályt nem nyújtó völgyületein át Torda-, Egerbég- és Gyéres városok határainak összetalálkozásánál az Aranyos völgyébe kibukkan, nem szükséges, hogy az Aranyos folyót azonnal áthidalva, átkeljen a folyam jobbpartjára, s fölemelkedve az úgy nevezett „Keresztesmező“ magaslataira, jókora hosszú utat tegyen a harasztosi újabb felfedezett sővénykúttól át Sz.-Kocsárdig: maradhat az változatlanul az Aranyos balpartján, s az egerbég-, gerendi szőlőhegyek alatt egyenes és bizonyára

legrövidebb irányban elvonulva, elérné a Hadrév- és Gerend közötti tért, melynek egyik emelkedett s az áradásoktól ment pontján épülhetne e központi indóház, melynek számára oly régóta és oly sokféleképpen keresik a legalkalmasabb helyet. Ez vélekedésem szerint a legrövidebb és jutányosabb vonal, melyen a Maros völgyét elérni lehet, — mely mellett a Hadrév-, Sz.-Kocsárd közötti rész változatlanul maradna meg.

Az erészbani gyors határozat-hozatalt, nem csak a kormány és társulat, hanem az ország érdek is sürgetve kívánja: az engedély első éve mindjárt lejárt, a nélkül, hogy e főponton a munka megkezdésére legtávolabbi kilátásunk lehetne, miután a fő-bogpont helyét illetőleg megállapodásra jutni, mind ez ideig képesek nem voltak. — mely felett legyen szabad nekünk, kik a szőnyegen forgó ártérítatio vonalok mindenikét igen jól ismerjük, méltó csodálkozásunkat kifejezni! — Végezetre csak egészen mellékesen legyen megemlítve azon körülmény, hogy a nagy közönség körében, mely a szakismeret s valódi belátás határain kívül áll, ez ügyben sok mindenfélre mendemondák kerüngenek, s olyanok is akadnak, kik azt mondják, hogy a gerendi központi indóház ügye magánérdekeknek esnek áldozatul. — Nem fog ártani e részben is, mint korábban a Gerend-, Maros-Vásárhely közötti vasúti állomás helyek kérdésében a közvélemény nyilatkozatait figyelembe venni, s e részben, oly határozatot hozni, mely az egész országrész félreismeretlen érdekeire nagyobb tekintettel legyen, mint magántársulatok, vagy egyesek insinuatióira.

—s.—

## Országgyűlés.

XLVI

### Delegatíók.

A közügyek elintézésére kiküldött magyar országos bizottság harmadik és negyedik nyilvános ülése a külügyi albizottság jelentésével foglalkozott. Előbb azonban elhatározott a multkor említett függőben maradt tárgyra nézve, hogy az utalványozás a megelőző év budgetére csak a következő év márciusaig történhetik, az utalványozott összegek azonban egész júliusig fizethetők ki.

Felvétetvén a napirend Pulszky F. általban helyesli a külügyi politikát, míg Zsedényi E. rosszalja azt, s különösen beavatkozási hajlamokkal vádolja Beusztot. E fölötti hosszabb vita után, a többség Pulszky mellett nyilatkozik.

Az ülés többi tárgyát a követségek ügye tölti be, melyeken — az előirányzathoz mérve — több helyett tétettek változtatások.

A következő ülés ugyanezen tárggyal foglalkozik. Előbb azonban néhány interpellatió történik. Megemlítjük ezek közül a Petrovay Ákosét, ki a Dunafejedelemsegekben történő folytonos insultusokért, melyek hazánkfiait érik, tesz kérdést a belügyminiszteriumhoz, úgy szintén felvilágosítást kér az állítólagos határtámadásra nézt, mely Románia részéről történt volna. (Mult számunk ismerteté ez ügyet. Szerk.)

Érdekes volt még ez ülés folytán Éber Nándor tárgyatavott beszéde a keleti konsulságokat illetőleg, melyben különösen hangsúlyozá a bukaresti consulság átalakításának szükségét.

A külügyminiszterium képviselője legközelebb választ ad e beszédre.

Az aug. 9-iki ülésből:

Bécs, aug. 9. A magyar delegáció mai ülésében a chinai és japáni consulságok kitörültettek. A külügyminiszterium kiadásai 4.131.210 frttal szavaztattak meg. Gr. Bethlen azt indítványozza, hogy a közösgyi hivatalnokok jövedelmi adója azonnál vonassék le a közös költségekből. Pulszky indítványára ezen jövedelmi adókérdés végleges elintézése a két pénzügyminiszter utján az illető parlamentek elé leszen utasítandó.

Erre az üzenetek formulázása végett, hét tagu bizottság választása határoztatik el.

B. Orczy a lobogó-kérdésben a külügyminiszterhez közelebből iniezett interpellatióra válaszol azt mondja, hogy ezen interpellatió a magyar miniszteriumhoz intézendők.

B. Kemény és gr. Bethlen interpellatióira azt feleli b. Orczy, hogy a külügyminiszterium a bukaresti protestánsokat oltalmazni és Koosnak elégtételt szerezni fog. Az Éber interpellatiójára azt válaszolja Orczy, hogy azt: mi következék a dunai bizottság után, a párisi conferentia fogja meghatározni: a Szulina-torkolatot semmiesetre sem fogják abbanhagyni, s elromolni engedni. Orczy elismeri a consulatok uszraszervezésének szükségét; a kormány Bukarestben egy oly tisztséget fog alkalmazni, a ki a magyar nyelvet bírja.

## VIDÉK.

Erzsébetváros, aug. 8-kán.

T. szerkesztő ur! Az egész ország feszültséggel tekintett a közelebbi napokban felénk s a köztünk lefolytakra. Nem lesz tehát fölösleges, ha a t. szerk. ur engedelmevel, néhány szóban tudósítom becses lapja olvasóit az itt történtekről, kipótolván távirati tudósításomat.

A feszültség, melyet fentebb említék meg lehetős indokolt volt. Az igazat megvallva: el kell ismernünk, hogy a pártok rendkívüli szenvedélyes szembenállása koránt sem engedett oly szép sikert remélni, melyet most már magunké-  
nak vallhatunk. Az eredmény olyan, melyet e

úgy van kifejezve, hogy ezen határidők azért tétettek, mert remény volt: vádlott minélelőbbi megszabadulásához. S én elhinni nem tudom azt, hogy csak az ígértetett volna, mikép a végtárgyalást siettetni fogja Miálovics Viktorné asszony, ha vádlott békélik, mert az érdekelt békétárgyaláskor ezen ügyben még vádhatározat sem volt hozva, tehát végtárgyalásra még gondolni sem lehetett.

Bár mint legyen is ezen része a békétárgyalásnak annyi igaz, hogy ezen egyezmény létrejött, s ezen egyezményben nem vádlott vagy neje adott egyet, vagy mást béke fejében káros örökös B. K. Miálovics Viktorné asszonynak, hanem megfordítva B. K. Miálovics Viktorné adott egyet mást, melynek értéke a károsnó számítása szerint 7500 frtra, — a vádlott számítása szerint pedig 30,000 frton felül megyen.

Ezen két összeg közül bármelyik legyen igaz, ez azt tanusítja, hogy a jelenleg szóbanforgó váltó és zálogokmányok nem hamisak, tehát a jelen ügyben nem lehet irányadó az 1867 ápril 29-én kelt pesti szakértői vélemény, mely szerint az érdekelt váltó és zálogokmány hamisítványoknak nyilvánítottak, hanem irányadó a belső szolnokmegyei törvényszék előtt 1866-ban november 12-én felvett szakértői vélemény, mely szerint úgy az érdekelt váltó, mint zálogokmányok valódiaknak nyilvánítottak, s így a jelen ügyben nézetem szerint nincs tárgyilag családi bűntény, mely vádlottnak tulajdoníthatatnék.

(Polytatjuk.)

## TÁRCZA.

Neumann Izrael váltóhamisítás bűnygyében ügyvéd Kozma Endre által mondott védbeszéd.

Tisztelt törvényszék!

(Polytatás)

Megjegyeztetni kérem ezen egyezményről azt, hogy ezen egyezményt a pesti szakértői vélemény után épen a káros hagyaték örököse Baróc K. Miálovics Viktorné asszony hozta újból indítványba, mit maga is beismert, vádlott N. I. pedig huzamos időtől fogva való erőltetés után is azt el nem fogadta mindaddig, noha azal fenyegettetett ez alkalommal is Miálovics Viktorné által, hogy, ha nem békélik, kieszközli, hogy a jelen ügy delegáció utján áttétessék ns. Kolozs megye törvényszékéhez, míg állítása szerint erdélyi volt fiskális director Szentgyörgyi Imre ur nevében arról nem biztosítottatott Miálovics Viktorné asszony által, hogy 14 nap alatt szabad lesz, ha békére lépik. Vádlott vonakodását az egyezménytől tanusítja dr. Scheitz Antal, Bár Mihály, s maga B. K. Miálovics Viktorné asszony is beismerte.

Ezen végtárgyaláson hozatván legelőbb szóba az, hogy ezen egyezmény létrehozására még a volt fiskális director Szentgyörgyi ur neve is felhasználottatott Miálovics Viktorné asszony által, én ezt azon magas állású ur nevével való visz-

szálásnak tekintetem, tehát ennek valósága fellett vádlott N. I. négyszem közt is kérdeztem, s vádlott négyszem közt is azt vallotta nekem, hogy ezen állítása igaz, és csak akkor tudta magát elhatározni ezen egyezményre, mikor azon magas állású ur nevében megszabadulása ígértetett, eszébe jutván, hogy azon tekintélyes vagyonból, mit bebörtönöztetésekor házána hátra hagyott, inkább csak a sok gyermekszám szerint 8 maradt meg, kik között már nagy leányok is vannak, kik az apai felügyeletet nem nélkülözhetik, tehát maga is már vágyott akárhogy szabadulni a börtönből, kivált, hogy tudta, mikép Miálovics Viktorné asszony minden fenyegetéseit eddig érvényre tudta emelni, s most is félt, hogyha nem békélik, újabb kigondolt valótlan feladás tétetik ellene, mint tétetett a Luskoik által, s ezáltal a vizsgálati fogsága a végetlenig folyamban fog tartartatni.

En ezen értekezés után is a Szentgyörgyi ur nevével való visszaélésnek tekintem azt, hogy ezen egyezmény létrehozására az felhasználottatott, mert szerencsém levén személyesen esmerni azon tisztelt urat, tudom, hogy oly ígértet, melynek teljesítése nem áll hatalmában, nem szokott tenni, de hogy az megtörtént, vagy megtörténhetett, ezt másfelől kétségbe vonni nem tudom, mert az említett egyezményben annak életbelépte iránt megállított és háromszor mind tovább tovább tétetett határidő arra mutat, hogy olyas, mi valósággal történt az egyezkedő felek között, mert az utolsó meghosszabbításban, ez világosan

mód nélkül fölzaklatott megyének, illetőleg tagjainak minden kérdésnél érzékeny, éles kitörésre hajlandó modorából kiszámítani a legmerészebb gondolat sem bírt volna.

De térjünk a dologra;

Augustus 4-én 10 órakor nyílt meg a gyűlés; megnyitása előtt pártok állottak egymással szemben, a legelkeseredettebb személyi támadásra előre élesített fegyverekkel készen, — már magában egy hatástalan megnyitó beszéd, vagy egy tapintatlanul kiejtett elnöki szó elégséges lesz, vala, az elnökkel már szokásos meghasonlásban állók békés irányu hajlamát, vagy a minden esetre kívánt bizalmatlanságot, mely esetben a nagy mérvben felizgatva volt kedélyek fékvészített áradatának elláthatlan tere nyílt volna meg.

Az isteni gondviselés és Mikó átható beszéde megelőzte mindezt.

A gyűlés megnyílt, az elnök a megnyitó beszédhez, — mely magában oly remek és alkalmazott volt, hogy tőle hasonlót nem hallottam — hozzá kezdett, előbb remegő hangon, és midőn már hallgatott lebilincselte, mint a vihar tört ki, megnyert és sujtott!

A hallgatók száma nagy volt, idegenek kiváló főispáni aspiránsok, megfélemlített tisztviselők, műkedvelő magánzók, népség, katonaság, nők stb. mint megannyi kérdő és felkiáltó jel foglalták el zsufoltan a termet.

A gyűlésnek szólott egy miniszteri zárt levél, tele a rendbontó hidvégi gyűlésezőknek szóló hatalmas leczkével; míg azt a jegyző felolvasta, halk zúgás és némelyek csodálkozása váltotta egymást.

Midőn már fölolvastattott s így a kitűzött tárgyak elsőjét képezé, egy ívekre terjedő protestatiót lehetne várni, e helyett azonban a már megnyert publicum bizalmi feliratot szavazott a kormánynak és pedig különösen azért, hogy Mikó Mihályt küldötte biztosul.

Következtek más leiratok és átiratok; ezek kőszattak egy bizottságnak, és azután következett a gyűlés legkényesebb tárgya. A jegyző előadta a gyűlésnek 4. elbocsátott tisztviselői ügyekben előre gonddal kidolgozott és ívekbe menő véleményét; mely keresztül ment némi változtatások mellett, és elég esendességben; mindkét oldalról voltak megtámadások a szenvedélyes pártok részéről; de minden az illedelm és szabatoság határai között történt; felolvasás után megéljeneztek a véleményt s azután saját szenvedélyes ítéleteikhez módosították.

Érdekes tárgy volt, midőn sajnálkozást fejezett ki a bizottmány az igazságügy miniszter méltatlan megtámadtatása felett. Majd Maurer Victor, Apáti Péter, Kőnczei Károly és Hofmann hivatalaikban felfüggesztette volt tisztviselők visszaállítottak, a törvényszéknél hiányzó személyzet választásával a bizottmány élni nem kívánt s ebbeli határozatát, midőn a kormánybizost a kellő kinevezésekre fölkérte, a kormánybiztos személye iránt táplált bizodalomával indokolta, sőt ki is kötötte, hogy mikor a kormánybiztos eltávozik, ezen jogot maga a bizottmány fogja tovább gyakorolni.

Mindegyre kiütötte magát a pártok azon törekvése, hogy míg egyik a 7-ki másik a június 11-ki gyűlés érvényességét és ebből folyólag az azok megsemmisítését tárgyzó rendeletet megtámadni akarták, a kormánybiztos ur azonban a gyűlés ebbeli szándokát tapintatos eljárással megelőzte.

Lázár Mihály az elnöki beszédet „mint a bibliát” az utókor számára megőrzendőnek véleményezte; a jegyzőkönyvbe iktatás elhatároztatott.

Szomorú volt a gyűlés alatt látni az egykori többséget, melyre a volt főispán eddig támaszkodott. Legjobb emberei elhagyták, pártja a gyűlés alatt egészen szórtalan volt.

A kormánybiztos ur — az alkotmányos párt üdvkívánásai közt — most indul Előpatakára, hivatalos ügyben, onnan sokféle törvénytelenkedéssel bevádolt szolgabírák ügyeinek megvizsgálására.

Az igazság istene vezérleje útján, minteddig.

Egy bizottmányi tag.

## KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. Érdekesebb politikai hírek hiányában közöljük: hogy mikép vélekednek a lapok a senatus consultumról.

A reformterv, az angol lapokban általában kedvező fogadtatásra talált. Nem csak a Napoleonnal rokonszenvező „Morning Post” simogntja de a „Times”, sőt a határozottan szabadelvű „Daily News” is azt mondják: hogy ha a dolog valamivel gyöngébben ütött is ki, mint vélték, de az anyag megvan, s most már a kamarától függ, hogy abból a kívánt szabadelvű alkotmány nőjön ki.

A francia lapok is nyilatkoztak már. Az ellenzék közül a „Journal des Debats” így ír: A senatus consultum, daczára némely kedvezőtlen oldalainak, mégis mutat némi sikert, s bátorítani kell a kormányt, hogy a szabadelvű uton tovább haladjon. Minden felvilágosult francziának ohajtása: hogy a szabadságot, forradalm nélkül, lássa biztosítva. „Mi folytatja tovább, kik a műnek pártatlan, nézői vagyunk, nem tagadhatjuk el hazafiás érzésünket, midőn látjuk, miként indul meg ismét békés formák, s veszélyes esélyek közt, amá nagy mozgalom, melynek neve francia forradalom. A derék hajó, mely már nem egy vihart állott ki, újból elhagyja a kikötőt, hol 18 évig tespedett. Az indulás órája jelen van, a horgony felhuzatik, a szél megered, a hajó lebegni kezd. Jó kívánataink kísérik.”

A „Temps” úgy vélekedik, hogy senatus consultum után, a személyes kormány megszűnik; hogy a miniszterek testületi felelőssége ha kifejezve nincs is, de el van ősmelve. Mert, a mint a kamra részt vesz a kormányban, a császár az általános szavazati jog ellen lenne, ha nem a kamrából venné minisztereit.

A „La Presse” szerint, a miniszterek solidaritását a fenforgó ügyek fogják meghatározni. Például: ha valamely rendszabály behoztatásáról lesz szó, akkor valamennyi miniszter felelős, s megróvó votumra vissza kell lépni mindeniknek. Ha pedig kereskedelmi szerződés kerül szőnyegre, s más aféle, melyet a kamra elvet, akkor csak az illető miniszternek kell visszalépni, mint Angliában és Belgiumban.

Girardin a „Liberté”-ben azt mondja: keressék a hiányokat mások. Mi azt vesszük szemügyre, a mi benne van. Az interpellációt indítványozóknak teljesen elég van téve, azon czikk-nél, hogy a minisztereket csak a senatus foghatja vád alá, megakadni nem fognak. A miniszterek felelőségét a kamra votumában kell keresni, mely azokat visszalépésre kényszerítheti.

A tul conservatív „Public Opposition” okoskodása ola megy ki, hogy a reformterv, egy pártot sem elégíthet ki. Kisérteti politika ismét. Némely cikkei ellenkeznek egymással.

A kormány lapok, természetesen, védik a senatus consultumot. A „Peuple Français”, nagy haladásnak tartja azt, melynek sikere csak az alkalmazástól függ. A „Patrie” szerint: a senatus consultum mellett a nemzet többsége van, mely a tényleges hatalmat ugyanazon időben, és ugyanazon eréllyel akarta fentartani, s egyszersmind szabadelvűen átalakítani.

A szélső ellenzékieknek mind ez — ismét természetesen — nem tetszik. A „Rappel” anathematá mondá. A „Reveille” pedig úgy nyilatkozik: hogy Franciaországban, mi sem változott, csak egy palástolással több az egész.”

## VEGYES.

\* **Ő felsége, a király, születése napja** lesz jövő szerdán, mely alkalommal, mint halljuk, a városi közönség utszai világítással fogja örömet és szeretetét kifejezni.

\* **Több lap közölvén** egyik minapi hírnök nyomán azon feltételeket, melyek mellett Lónyay Menyhért pénzügyminiszter ur Hátszeg melletti jőszágára 30 székely családot kíván kitélepíteni: szükségesnek tartjuk az adatokat — félreértés kikerülése végett — oda módosítani, hogy a 400 □ öl belső telket, csinos lakházat, két hold szántót s legelőt a családok ingyen kapják s csak a tűzifáért kell jutányos árt fizetniök. Laptársainkat kérjük e hibaigazítás megemlítésére.

\* **A bukaresti disszenterok** Kóos Ferenc helyére Kántor Lajos, püspökladányi segédlelkész választák meg. Sajnáljuk szegényt.

△ **Uj Jeruzsálem vagy az utolsó zsidó** című 5 felvonásos tragédiát választá jutalomjátékaul Szentkúti, e sok igyekezettel bíró régi színészünk, ki annak idejében, mint honvéd is

megtette a magáét a haza szolgálatában, a szabadság küzdterén. Az előadás a jövő szerdán lesz, mely nap különben is ünnep levén: szép közönségre számíthat a jutalmazandó.

**A maros-vásárhelyi takarékpénztár**  
üzletforgalma 1869 július hóban:

### Bevételei:

|                                |                 |
|--------------------------------|-----------------|
| Pénztármaradvány jun. vgéve    | 11037 ft 70 kr. |
| 5%-os betétek 52 féltől        | 19114 „ 45 „    |
| Visszafizetett váltók          | 15110 „ — „     |
| „ előlegek ért. papir.         | 320 „ — „       |
| „ zálogköcsönök                | 1575 „ — „      |
| Kamatjövedelem                 | 280 „ 10 „      |
| Különféle illetékek            | 190 „ 58 „      |
| Megtérített kezelési költségek | 19 „ 5 „        |
| Részvénykiállítás díjak        | 115 „ — „       |
| Részvénytőke befizetése utáni  |                 |
| késedelmi kamalak              | 80 „ 67 „       |
| Értékpapírok kamataiból        | 80 „ 67 „       |
| Köcsönök utáni                 |                 |
| késedelmi kamatok              | 1 „ 62 „        |
| Értékpapírok eladásából        | 519 „ 50 „      |
| Összesen                       | 48364 „ 54 „    |

### Kiadás:

|                                |               |
|--------------------------------|---------------|
| Betét visszafizetés 17 félnek  | 5681 ft 76 kr |
| Kifizetett betéti kamatok      | 5 „ 87 „      |
| Kifizetett köcs. váltókra      | 17120 „ — „   |
| „ értékpapírokra               | 1629 „ — „    |
| „ zálogokra                    | 1221 „ — „    |
| Kezelési költségek             | 18 „ 64 „     |
| Tiszti fizetések               | 216 „ 66 „    |
| Erd. földt. ment. kötv. vétele | 12505 „ 75 „  |
| Másodrendű értékpapírok        | 509 „ 11 „    |
| Kamat megtérítés a vett        |               |
| értékpapírok után              | 96 „ 13 „     |
| Posta és bélyegdíjak           | 12 „ 5 „      |
| Felszerelvényekre              | 20 „ — „      |
| Alkuszdíjak és jutalékok       | 26 „ 45 „     |
| Angol-magyar banknál           |               |
| folyó számlán                  | 2350 „ 65 „   |
| Pénztármaradvány jul. 31-én    | 6951 „ 47 „   |
| Összesen                       | 48364 „ 54 „  |

M.-Vásárhely, aug. 12 -én 1869.

**Z. Knöpfler v.**

igazgató.

**Rápoly,**

könyvvezető.

\* **A városi képy. testület** ma nyilvános ülést tart a szokott helyen. Egyik érdekes ügyet fogja képezni a mult gyűlésről mostanra halasztott téglavetői kérdés.

\* **A most lefolyt szini hét** nem sorolható a legkedvezőbbek közé. Kedden A szép juhászt láttuk, Szép József jutalmára, ki meglehetősen gyér közönség előtt hallatta szép népdalainkat. A szereplők azonban, a részvétlenség, daczára összefogólag és kedvvel játsztak. A jutalmazott (?) sok szép virágfűzért kapott. Szerdán Don Pasqualet, Donizetti e kedélyes vig operáját hallottuk volna, ha elegend gyűltünk volna be, miután azonban ez nem történt: az előadás más napra maradt, mikor valamivel nagyobbacska közönség volt; de a kik ott voltak valódi műélvezettel hallgatták Gerecsné ritka szabatosággal s vidor kedéllyel adott Norináját; Mezei (a tanár) is megállta helyét, sőt Szombati (Don Pasquale) is jobban énekelt a szokottnál, játéka pedig jó volt. Dalfy (Ernesto) nem igen volt hangjánál, — a karok pedig épen bele is romlottak az egyik dalba, ugy, hogy szégyennel meg kellett hátrálniok. E botrányt — mely a karmesternek nem nagy dicseretére válik — leszámítva az egész előadás összefogólag ment.

**A m.-vásárhelyi m kir. ítélő táblán.**

1869. év augusztus 19-én és következő napjain nyilvános ülésben következő ügyek fognak előadatni:

**Az I-ső és II-ik polgári osztályban**

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Molnár Mihálynak Gergely Sándor ellen 152 frt 20 kr iránti pere Morillai Károlynak Morsier Károly e. 2000 frt feletti pere. Kincstári ügyészségnek gr. Rhédey Lajos és társa e. 46 frt 20 kr i. p. Marosán Pálnak Korödea Vaszilika e. 79 frt 80 kr i. t. Zsigmond Eleknek Span Nikolaj e. 285 frt 28 kr feletti pere.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Szörésey Veronikának Patoczki Jakab és társa e. kiszakasztási p. Követsi Mózesnek Kecseti Lajos elleni adósságos p. Serbán Mihálynak Kovács Simon e. adósságos ü. Szergovics Józsefnek Kántor József e. adósságos ü. Albert Mihálynak Kovács Dániel és részese e. kiszalás feletti p. Somodi Lajosnak Kakasi Mihály e. birtokh. p. Kozma Gábornak Baróthi Miklós e. adósságos pere. Stadriker Ernőnek Jónás Károly e. kártérítés f. pere.

\*

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Simon Ferenczné és társának Simon Ferenc és társa e. osztálylevél kiadása iránti p. Oosia Józsinak Marisiu Dragasztin e. kárterítés i. p. Az árvai pénzalapnak Szőgyéni Lőrinczné e. 3600 frt f. ü. Borzán Nekitanak Marosán George e. birtokh.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Csató Ferenc és társának Barta Domokos elleni igény p. B. Bálintit József Kormos János e. 70 frt p. Bartus Károlynak Szoboszlai György e. 56 frt feletti p. Friedmann Ferencnek Mahler Izrael el 15 frt f. pere. Alba Juonnak Marisiu József és társa e. 100 frt f. pere. Buner Szerafinnak Györfi Samu e. birtokh. p. Csarogariu Moisanak Vlaik Gyorgye e. birtokh. p. Ausih Antalnak Hellmann Jakab e. birtokháborítási pere.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

Fenczán Simonnak Mánya György e. birtokh. p. Löw Ábrahámnak Virva György e. 17 frt 50 kr feletti p. Zsurs Áronnak Filimon Áron e. birtokh. p. Capesius Edének Todorán Juon e. 20 frt 14 kr iránti p. Hosszu Kelenen e. birtokh. p. Bukur Nikulájnak és társának Bukur Urdea e. fenforgó birtokh. p. Wagner Edének Hernáp Emánuel e. 30 57 feletti p. Baur Jánosnak Baur József e. 500 frt feletti ügye. Czecz Miklós k. András József e. 129 frt 44 kr feletti p. Nerers Simának Wollen-darfián János és társa e. kárterítéses pere.

Előadó k. t. pótbíró Déési Farkas által.

Özv. Cseke Józsefnének Nagy Sándor és neje e. adósságos pere. Grün Rudolfnak Szűcs János e. adósságos pere.

Előadó k. t. pótbíró Ilyés Károly által.

Balog Józsefnének Nagy Mózes e. birtokh. pere. Károly Lidinak Károly Antal e. birtokh. p. Almási Amáliának Móza Ferenc és társa e. 46 véka törökbuza i. p. Baruch Klermannak Jusflei Prehoui Gligor e. p. Sibisán Józsefnak Lobstein Antal e. p. Sibisán Józsefnak Lobstein Antal e. 140 frt feletti p. Matefin Juonnak Paven Dumitru e. birtokh. p. Szidian Gligornak Zsom-bori József e. adósságos pere.

### III. A bűnügyi osztályban

Előadó k. t. bíró Schneider József által.

Knapp József becsület sértés ügye. Radu Salamon rablógylóssági b. ü. Kapraczini Bukur tolvajszági b. ü. Schuster György becsület sértési ü. Mihály Nikulaj lopás bűnügye.

Előadó k. t. bíró Csörgedi János által.

Demeter Dumitri lopás b. ü. Kocsis Sándor gyuj-tás b. ü. Hangu Tódor lopás b. ü. Mátyás Sára gyil-kosság b. ü. Aldea Tama lopás bűnügye.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Fania Mihály lopás bűnügye. Péter György kihá-gásos ü. Matheu Bana Jancsi tolvajszági b. ü. Tinnes Mátyás kihágásos ü. Illóna Szász Márton kihágásos ügye.

### IV. Az úrbéri osztályban.

Előadó k. t. pótbíró Grúz István által.

Kósa Dénesnek és társainak a rödi volt urbéresék e. határtagsítási ü. Csontos Eleknak és Mihály Sig-mondnak Flóra Dávid e. urbéri ügye. Gr. Bethlen Do-mokosnak László Dániel elleni keresete.

### Bécsi börzei árkelet.

(1869. aug. 6-án).

|                           |        |
|---------------------------|--------|
| 5% metalliques            | 62.55  |
| 5% nemzeti kölcsön        | 71.90  |
| 1860 államkölcsön         | 101.—  |
| Bankrészvény              | 751.—  |
| Hitelrészvény             | 310.20 |
| London                    | 123.60 |
| Ezüst                     | 120.35 |
| Arany                     | 5.90   |
| Erd. földt. ment. kötvény | 80.    |

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

## H I R D E T M É N Y E K.

(70)

### H I R D E T É S.

### M E T H S.

legnagyobb vászon és fehérnemű gyári raktára

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz.

bátorkodik a t. cz. közönséget azon igen előnyös alka-lomra figyelmeztetni, melynél

### fél becsáron

és biztosíték mellett hibátlan vászon és meglepő szép uri és női fehérneműt szerezhetni. A pamutnak előnyös beszerzése és olcsó munkaerő következtében azon ke-lemes helyzetben van nevezett gyár jelenleg, (míg a kész-lettart) hogy e tekintetben jutányos árakra nézve, rendkívülit nyújthat, mi a következő árjegyzékből is látható:

### Vászon-árjegyzék:

- 1 db 30 rőfös fehérített vászon becsár 12—14 frtig, most csak 6—7 frt a legf.
- 1 db 30 rőfös fehérített, jó kézziszövet vászon becsár 18—20 frtig, most csak 9—10 frt a legf.
- 1 db 30 rőfös fehérített creas vászon becsár 16—18 frtig, most csak 8—9 frt a legf.
- 1 db 30 rőfös jeles silézai vászon becsár 24—28 frtig, most csak 12—14 frt a legf.
- 1 db 30 rőfös kitűnő rumburgi vászon 30—36 frtig, most csak 15—18 frt a legf.
- 1 db 38 rőfös irlandi ezérnavászon becsár 28—32 frtig, most csak 14—16 frt a legf.
- 1 db 40 rőfös rumburgi ezérnavászon becsár 30—36 frtig, most csak 15—18 frt a legf.
- 1 db 46 rőfös tiszta fehér orosz vászon becsár 34—38 frtig, most csak 17—19 frt a legf.
- 1 db 50 rőfös finom irlandi széles becsár 40—48 frtig, most csak 20—24 frt a legf.
- 1 db 50 rőfös hollandi szövés legalkalmasabb uri in-gekre becsár 52—60 frtig, most csak 26—30 frt a legf.
- 1 db 50 rőfös brabanti szövés legfinomabb, legjobb és legtartósabb, ami csak létezik 60—80 frtig, most csak 30—40 frt a legf.
- Rendkívüli nagy választéka a legnehezebb rumburgi szö-véseknek 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50—60 frt darabja, melyek azonban kétszer annyira becsülve vannak.
- 1 db 30 rőfös ág-kanavász mindenféle színekben csi-kosra és koczkásra, becsár 14—18 frt., most csak 7—9 frt a legfinomabb.
- 1 db 30 rőfös igen finom és tartós pamutszövetü atlasz-gradli, becsár 18—24 frtig, most csak 9—12 f.
- 1 db 80 rőfös angol shirting (chifon) igen finom, s oly tartós, mint a vászon, becsár 18—24 frt, most csak 9—12 frt.
- 1 szegésszélű lepedő, 2 rőf széles, 3 rőf hosszú, csak 3 frt.
- 1 szegésszélű lepedő 2 egy negy. 3 rőf széles, 3 rőf hosszú, m. cs. 3 f, 50 kr. 4 frtig a legf.
- 1 damaszt asztalkészlet 6 személyre (1 asztalterítő hoz-zzáilló 6 asztalkendővel) most csak 5, 6, 7, 8—10 frtig a legfinomabb.
- 1 damaszt asztalkészlet, 12 személyre (1 asztalterítő, hoz-zzáilló 12 asztalkendővel) most csak 10, 12, 14, 16—20 frtig a legfinomabb.
- 1 tuczat konyhatörölő, most csak 2 frt 50 kr. 3 frtig.
- 1 tuczat asztalkendő, vagy törölköző, különösen tartós, ára csak 4 frt 50 kr. 5, 6, 7, 8 frt a legf.

### Zsebkendők árjegyzéke.

- 1 tuczat vászonzsebkendő, 1 frt 20 krtól 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6 frtig a legf.

3—12

- 1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő 3, 4, 5, 6, 7 frtig a legfin.
- 1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő, 3, 4, 5, 6—7 frtig a legfinomabb.
- 1 tuczat legfinomabb fehér francia batisztzsebkendők, ajour szegéssel, 8, 10, 12—18 frtig.
- 1 tuczat színes vászonzsebkendő burnóhasználok számára, igen finom és tartós, becsár 8—12 frt, megszerezhető 4—6 frtig a legfinomabb.
- 1 tuczat batist vászonzsebkendő, fehér vagy színes sze-gélylyel csak 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtig a legfinomabb.
- Férfi s hölgy fehérneműk árjegyzéke.**
- 1 női ing jó vászonból 1 ft. 50 krtól 2 ft. a legfinomabb.
- 1 nő ing kitűnő rumburgi vagy hollandi vászonból finom sziv-, vagy keresztalakú himzéssel, most csak 3, 3.50, 4, 5, ft a legfinomabb.
- 1 női ing, kitűnő rumburgi vagy irlandi vászonból, lege-legánsabban elkészítve, (az ugynevezett Erzsébet csá-szárné ingek) most csak 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
- 1 női éji felöltő (corsette) kitűnő szép, most csak 5, 6, 7 frt a legfinomabb.
- 1 Eugenia császárné-éji corsette diszes kiállításal, most csak 4, 5, 6, 7, 8 ft a legf.
- Női alszoknyák 100 különféle párisi minta szerint, ugy szintén a most általánoson kedvelt szegbe vá-gott szoknyák himézve, varrott szegéssel, most csak 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
- Hölgy pongyolák a legfinomabb batisztból, valódi valen-cienn csipkével és csodaszép himzett betétekkel a legújabb és legelegánsabb e nemben, 15, 18, 24, 30, 35 frt a legfinomabb.
- Női nadrágok finom shirtingból, vagy vászonból apró szegésekkel, vagy himzésekké kitűnő kiállítás, most csak 2, 2.50, 3 frt a legfinomabb.
- Uri ingek, gallérral vagy a nélkül, fodrozott mellel vagy simán kitűnő finom chifonból, mely épen oly tartós mint a vászon, fehér és színezve, most csak 2.50, 3 frt a legfinomabb.
- Uri ingek, legjobb rumburgi vagy irlandi vászonból, gallérral, vagy anélkül, simán, vagy fodrozott mellel a legújabb divat szerint erősen varrva, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5, 6 frt a legfinomabb.
- Uri ingek legfinomabb batiszt mellbetéttel, legelegán-sabb, ami csak létezik, most csak 6, 7, 8, 10—12 frt a legfinomabb.
- Uri gatyák ingek jó és tartós vászonból, félig ma-gyar szabással, most csak 2.50, 3 frt a legfinomabb.
- Uri gatyák, igen jó és tartós vászonból magyar sza-bással nagy üleppel, most csak 2. 2.50 a legfin.
- 1 tuczat uri inggallér a legelegánsabban és legújabb divat szerint, most csak 2.50 3. 4 frt a legfin.
- 1 tuczet uri kézelő a legelegánsabbak és legdivato-sabban kiállítva, most csak 4.50, 5, 6 frt a legfin.

**Vevők:** kik 25 frtig vásárolnak, egy finomul himzett batiszt-kendőt; 50 frtig, egy csodaszép kávékészletet, (t. i. 1 kávé-abrosz hozzá illő 6 kávékendővel) 100 frtig vásárlók egy igen finom cachemir-asztalterítőt kapnak ráadásul.

Ingek vagy uri gallérok megrendelésénél a nyak-bősege kiteendő.

Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehér ne-műkért, melyek nem jól állanak a testhez, vagy bármi oknál fogva nem tetszenek, az értők fizetett ár bér-mentve visszaküldetik. — Kivánatra a készletben levő vásznakból minták bérmentve küldetnek

leveleket kérjük czimezni: Meth S. Bécs, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

(81)

4—8

### Hasznos tudnivaló!

Borsodi Demeter Lajos  
M.-Vásárhelytt.

Bátor vagyok köztudomásul hozni a nagyérdemű közönségnek, hogy augusztus végén Bécsbe utazom s elvállalok a szak-mám-ba vágó bármiféle cikkek-re és tár-gyak-ra megbízásokat s azokat a legpon-tosabban megrendelem.

Számos megbízásokért esd

a fennírt B. D. L.

(78)

4—4

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni hogy üz-letemet leszállított áron ela-dom, és érdekében leend men-től elebb üzletemet becses látogatásával szerencsétletni annál is inkább, mivel cou-rans árucikkem eladásával később azon előnyökben, mint mostan, nem lesz szerencsém részesíteni.

Vagyok különös tisztelettel

Kádbé István.

(82)

4—8

Alólírt tisztelettel tudatja, hogy a M.-Vásárhelyi piacon a plebánia alatt nagy **óráraktárt** nyitott.

És ezen óráraktárt ma már oly du-san rendeztebe, hogy bármiféle zsebbeli, asztali, fali és serkentő órákat a leg-jutányosabb áron képes előállítani és min-dennemű óra javításokat elfogad egy évi jótállás mellett.

Számos látogatásért esd.

Babós Egyed,  
órász.